

MONETY ODKRYTE W KRAKOWSKIM BARBAKANIE I JEGO OKOLICY

W ramach planowanej nowej ekspozycji murów floriańskich i Barbakanu od 1989 roku prowadzone są prace konserwatorskie. Ich zadaniem jest zabezpieczenie i zakonserwowanie murów obronnych, Bramy Floriańskiej i Barbakanu, jak również stworzenie nowej aranżacji przestrzennej tego zespołu zabytkowego. Projektowane jest m.in. obniżenie poziomu użytkowego w sąsiedztwie obiektu do wysokości z czasu budowy konstrukcji obronnych.

Muzeum Archeologiczne od 1991 roku prowadzi badania wykopaliskowe, towarzyszące pracom architektonicznym. W pierwszym etapie przeprowadzono weryfikację wyników starszych badań w Bramie Floriańskiej, a od 1992 roku w samym Barbakanie. Wśród szeregu interesujących zabytków (militaria, ceramika, ozdoby, przedmioty użytkowe) odkryto 10 monet, które zostały przedstawione w załączonym katalogu.

Monety w większości były bardzo źle zachowane. Poddano je zabiegom konserwatorskim, jednak pomimo to, połowa z nich jest zupełnie nieczytelna z powodu wytarcia lub zachowania jedynie we fragmentach, co uniemożliwia ich identyfikację.

Stan zachowania pięciu pozostałych pozwolił co prawda na bardziej szczegółowe opracowanie, lecz daleki jest od zadowalającego. Jedynie szeląg litewski Jana Kazimierza zachowany jest w całości. Pozostałe monety to bądź fragmenty, bądź sklejki powstałe w wyniku zabiegów konserwatorskich.

Na terenie dziedzińca Barbakanu odkryto 3 monety (poz. 1–3). Znalezione je w stropowych partiach zasypiska szerokiego wkopu budowlanego Barbakanu. Dwie z nich to monety Władysława Jagiełły (poz. 1 – fr kwartnika, poz. 2 – denar), trzecia to denar, prawdopodobnie Władysława Warneńczyka (poz. 3).

Kolejne dwie monety odkryto w wykopie usytuowanym pomiędzy Barbakanem a Bramą Floriańską. Wystąpiły one w warstwie nasypowej pod współczesnym brukiem (poz. 4 – szeląg litewski Jana Kazimierza), w warstwie podsypki pod bruk pochodzący prawdopodobnie z okresu poprzedzającego budowę Barbakanu (poz. 5).

Pozostałe 5 monet odkryto w trakcie prac archeologicznych prowadzonych na Plantach, w sąsiedztwie zewnętrznego przyczółka mostowego po zachodniej stronie Barbakanu. Jedną z nich (poz. 6) znaleziono w warstwie bruku, trzy pozostałe w dziewiętnastowiecznych zasypiskach fosy Barbakanu (poz. 8 – denar najprawdopodobniej Władysława Jagiełły oraz poz. 9–10), natomiast ostatnią

(poz. 7) na stropie najmłodszego bruku kamiennego, funkcjonującego na tym terenie prawdopodobnie do XIX wieku.

Wszystkie monety zostały znalezione na złożu wtórnym.

KATALOG MONET

Dziedziniec Barbakanu

1. Wyk. XIII a, wkop B, poz. 1 (nr inw. K:15993)
surowiec: srebro
panujący: Władysław Jagiełło
nominał: kwartnik (półgrosz) koronny
mennica: Kraków
data: 1433–1434 r. (?)
waga: 0,296 g
lit: S. Kubiak, typ XII (?)
Av.: zarys korony, pod nią o; napis nieczytelny
Rv.: nieczytelny

2. Wyk. XIII a, wkop B, poziom 3 (nr inw. K:16000)
surowiec: srebro
panujący: Władysław Jagiełło
nominał: denar koronny
mennica: Kraków
data: 1389–1395 r.
waga: 0,264 g
lit: S. Kubiak, typ I/A 9–13
Av.: zarys dolnej części korony, pod nią o
Rv.: nieczytelny

3. Wyk. XIII c, wkop B, poziom 1 (nr inw. K:16040)
 surowiec: srebro
 panujący: Władysław Warneńczyk
 nominał: denar koronny
 mennica: Kraków
 data: 1434–1444 r. (?)
 waga: 0,230 g
 lit: S. Kubiak, typ I/27 lub II/1
 Av.: korona z ^ w dolnych polach, górna cz. nieczytelna
 Rv.: Orzeł, w obw. perełkowej

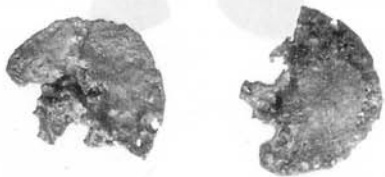

Wykop między Barbakanem a Bramą Floriańska

4. Wyk. XIX, w-wa I c (nr inw. K:16111)
 surowiec: miedź
 panujący: Jan Kazimierz
 nominał: szeląg litewski
 mennica: Wilno
 data: 1664 r.
 waga: 1,191 g
 lit: Kopicki, typ IVw/2
 Av.: zarys popiersia w prawo, z napisem: IO[AN] - CAS[REX], u dołu TLB
 Rv.: Pogoń, u dołu KPL, z napisem: SOLI MAG DVC LIT 1664

5. Wyk. XIX, w-wa III (nr inw. K:16115)
 surowiec: srebro
 moneta nieczytelna
 fr. ok. 1/2
 waga: 0,195 g

Planty

6. Wyk. XXIII, bruk (nr inw. K:16215)

surowiec: srebro (?)

moneta nieczytelna

fr. ok. 1/4

waga: 0,198 g.

7. Wyk. XXIII a, w-wa II (nr inw. K:16214)

surowiec: srebro (?)

moneta nieczytelna

klejona, 2 fr.

waga: 0,196 g, 0,193 g

8. Wyk. XXIII c, w-wa I b (nr inw. K:16238)

surowiec: srebro

panujący: Władysław Jagiełło (?)

nominał: półgrosz (?)

mennica: Kraków

data: (?) do 1436 r.

fr. ok. 1/5

waga: 0,230 g

Av.: w obw. liniowej korona z lilijkami (?) w dolnych polach

Rv.: nieczytelny

9. Wyk. XXIII c, w-wa I b (nr inw. K:16238)

surowiec: srebro

moneta nieczytelna

fr. 2 ułamki

waga: 0,194 g, 0,152 g

10. Wyk. XXIII c, w-wa I b (nr inw. K:16239)

surowiec: ?

moneta nieokreślona, nieczytelna

fr. ok. 1/5

waga: 0,196 g

Bożena Reyman-Walczak

Coins Discovered in the Cracow Barbican and Environs

Summary

Since 1991, the Archeological Museum has been conducting onsite research accompanying architectural work in and around the Barbican. Among the many interesting relics found there are 10 coins unearthed in 1993, shown in the catalog included.

Three of them were discovered in the Barbican yard (items 1–3). Of these, two are coins of Vladislaus Jagiello (items 1, part of *kwartnik*, and 2, denarius), and one a denarius, probably of Vladislaus of Varna (item 3).

Another two pieces were spotted in an excavation located between the Barbican and the Florian Tower (items 4, Lithuanian *szeląg* of John Casimir, and 5, unspecified).

The remaining five came up in the course of archeological work in the Planty park in the vicinity of the Barbican (items 8, denarius probably of Vladislaus Jagiello, and 7, 9–10, unspecified).

All the pieces were found in a secondary deposit.